

Turning Point

Taborski, Monika

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:215:767181>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-26**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Akademija likovnih umjetnosti

Završni rad na preddiplomskom studiju slikarstva

TURNING POINT

Mentor:
Red.prof.art. Igor Rončević

Studentica:
Monika Taborski

Zagreb, 2020/21

Nije iznenađenje kako se određen broj umjetnika i studenata umjetnosti u posljednje dvije godine okrenuo simbolu izolacije. Potreba za samoćom, kao i završetkom iste osjeća se izuzetno relevantnom danas, čak i predvidljivo. Udubljujući se u život koji nas sve okružuje i prenoseći ga u vlastito stvaralaštvo, motiv spokoja, tjelesnosti, vantjelesnosti, stava figure koji sugerira kako je unutrašnjost sobe metafora za unutrašnjost te iste figure - ubrzo je utjelovila moj koncept izolacije, a osjećaj potrebe za pozivanjem gledatelja da promatra intimne i introspektivne trenutke pojedinca u njegovoj unutarnjoj, induciranoj izolaciji polako je rasla. Primjenjujući navedeno u suvremenom kontekstu, pojavom COVID-19 restrikcija, a nastavno na ciklus radova iz 2020., u svojem završnom radu bavim se autoportretom kao direktnom porukom i poveznicom vremena i ere u kojoj se nalazimo. Ciklus ovih radova, nazvan *Turning point*, sastoji se od osam autoportreta u tehnici ulja na platnu, dimenzija formata od 100x80cm. U vizualnom fokusu svakoga od njih je različita boja, tip i materijal odjeće, što podrazumijeva i različit slikarski pristup pri samoj izvedbi svake od tkanina, a obzirom na temu - i eliminaciju svih informacija s pozadine koja je ispunjena bojom izvučenom iz središnje točke odjevnog predmeta. *Turning point* (eng. prekretnica) označuje specifičan i važan trenutak u kojemu se događa nekakva promjena, kao i doslovan dio upravo onoga trenutka koji prethodi okretanju portretirane osobe prema nama. Osim svojevrsnog izazova tradiciji portretiranja lica, čin slikanja s leđa također možemo shvatiti i kao provokaciju čežnje za odgovorima na pitanja na koja se ne može odgovoriti, što je istovremeno i jedan oblik testa može li nam odjeća, tip tijela ili držanje portretiranoga reći onoliko o njemu koliko nam može reći sama ekspresija lica. Kao ljudska vrsta, 'programirani' smo tražiti i reagirati na lica i ekspresije, i iako i dalje vidimo osobu – nešto nas unutar nas samih tjera zamisliti njezino lice, a od toga je samo malen korak da samima sebi ispričamo priču o njoj. Štoviše, gotovo je nemoguće to ne učiniti. Namjernim zaklanjanjem lica, promatraču omogućujem da projicira svoja vlastita sjećanja, osjećaje i iskustva, što znači da kontekst prikaza gotovo u potpunosti ovisi o onome tko ga promatra. Kako je identitet portretiranog upitan, promatrač je primoran gledati kroz i oko motiva u potrazi za različitim tragovima i indikacijama o identitetu osobe, a bez nekakvog već ponuđenog narativa, gledatelj je prisiljen postavljati pitanja, a ne pasivno primati odgovore, što mu otvara mogućnosti za razmišljanje umjesto da ih zatvara. Takvi nas prikazi mole da gledamo dalje i da se aktivnije bavimo njihovim psihološkim misterijama, a takva intenzivna refleksija oponaša prostornu i psihološku nutrinu same umjetnosti, s obzirom da i sami postajemo zaokupljeni kontemplacijom. Na kraju, ne vidjeti lice subjekta dozvoljava tom istom subjektu da u isto vrijeme to na slici bude i on, i nitko i bilo tko, što ga na kraju pretvara u nešto univerzalno i transcendentalno. Transcendentalna filozofija oznaka je koju je oblikovao Kant, a kojom je označio sustav svih vrsta spoznaje koje se *a priori*, prije svake empirijske predmetne spoznaju, mogu zadobiti isključivo iz čistoga uma, "silaskom" u subjekt, odnosno refleksijom o apriornim uvjetima mogućnosti sveukupne empirije koji su prethodno dani u svijesti i čija je funkcija usmjerena na utemeljenje obvezujuće iskustvene spoznaje. Posve suprotno od onoga transcendentnog, pod transcendentalnim se ne misli na nešto što se nalazi onkraj ograničenoga iskustva i razumske spoznaje, nego na područje načela koje prethodno sadrže iskustvenu spoznaju, a time ujedno i predmete te iskustvene spoznaje. U širem smislu, transcendentalno označuje razotkrivajući karakter svake stvari, dakle ne samo predmetnu spoznaju za ljudsku svijest nego smisleni obzor sveukupnog razumijevanja. Taj se transcendentalni *a priori* ne treba pretpostaviti kao nešto lišeno vremena i nepromjenjivo, nego se on oblikuje u temeljnim transcendentalnim iskustvima koja istom utemeljuju shvaćanje značenja u određenim područjima iskustva (svijet, čovječnost, religija, umjetnost, politika, itd.) te na taj način omogućuju zasebne načine razumijevanja, iskustva i djelovanja.

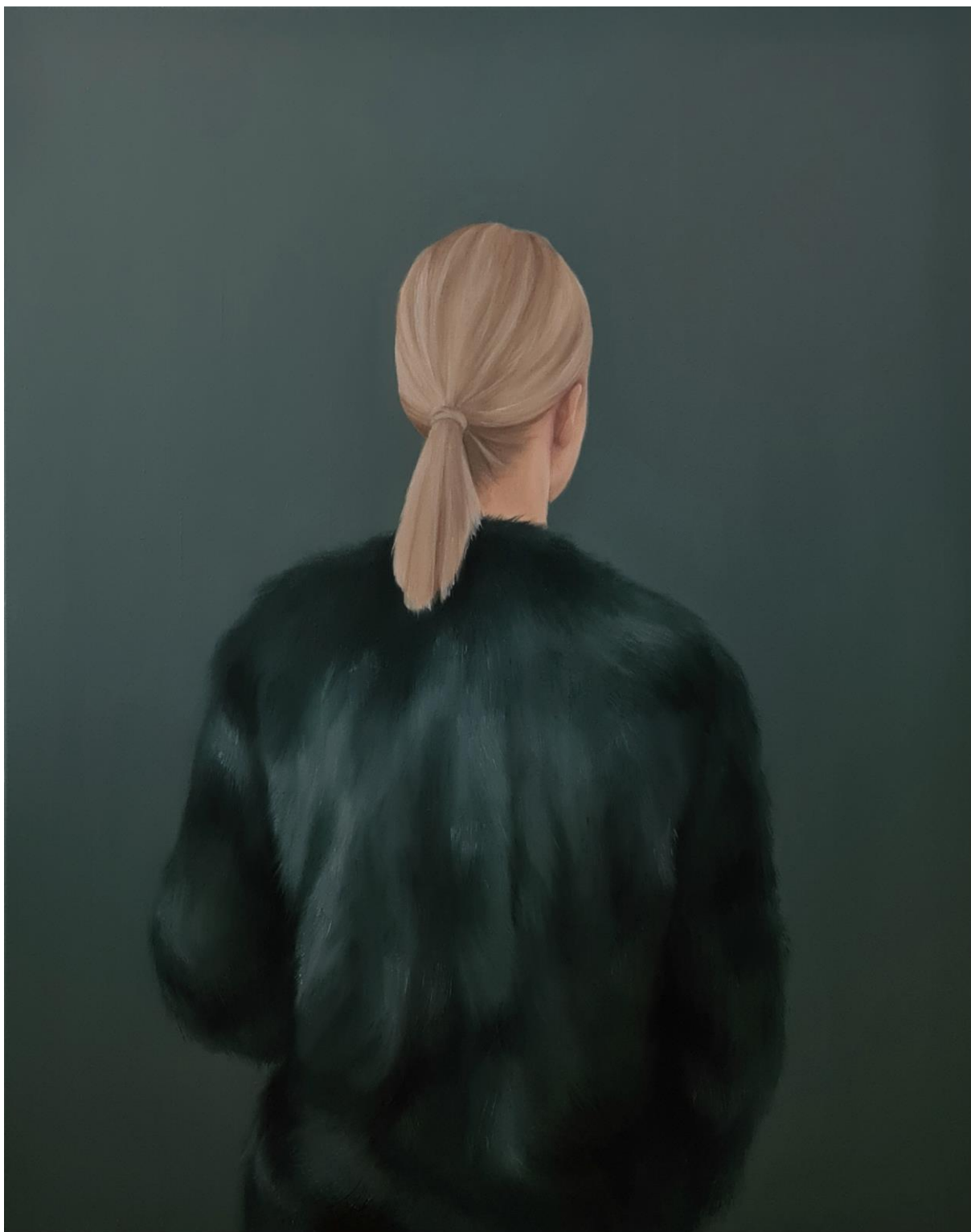
Pod teoretski vodećim motivom ove filozofije, izolaciju i samoću doživljavam egalitarno, kao svojstven aspekt ljudskog postojanja, čak i kada je gurnuta do točke anonimnosti. Uz eliminaciju svog vanjskog okruženja koji bi iole mogao implementirati određeno raspoloženje ili osjećaj unutar slike, te "zamađljivanjem" pozadine koji ojačava taj osjećaj odvojenosti, oskudnost pozadine smatram jednakim razmatranju naših oskudnih mogućnosti međusobnih kontakata prilikom izolacije. Moj završni rad *Turning point*, vlastita je interpretacija odvezivanja uma od vanjskoga svijeta i rekalkibracija misli natrag prema sebi samome. Iznenadujuće je koliko lice, suprotno općem mišljenju igra malenu ulogu kod prikazivanja samoće i usamljenosti. Iako je usamljenost često pojam kojega vidimo s negativnim konotacijama, kroz ovaj sam proces otkrila kako ona nije isključiv sinonim za nekakve pesimistične etikete, a ovdje sasvim sigurno postoji taj temeljni narativ ljudske upornosti koji istražuje koncept mentalne samoće koja može utjecati pozitivno – ukoliko je jedan sposoban prihvatiti i pronaći ljepotu u istoj. Po svemu otkrivenom i spoznatom, ova mi tema nedvojbeno omogućuje i pruža širinu i slobodu u istraživanju likovnosti i tehnici stila koja mi je sada neizmjereno potrebna na počecma vlastitog likovnog puta.

I, *Turning point*, 2021
ulje na platnu, 100x80 cm

II, *Turning point*, 2021
ulje na platnu, 100x80 cm

III, *Turning point*, 2021
ulje na platnu, 100x80 cm

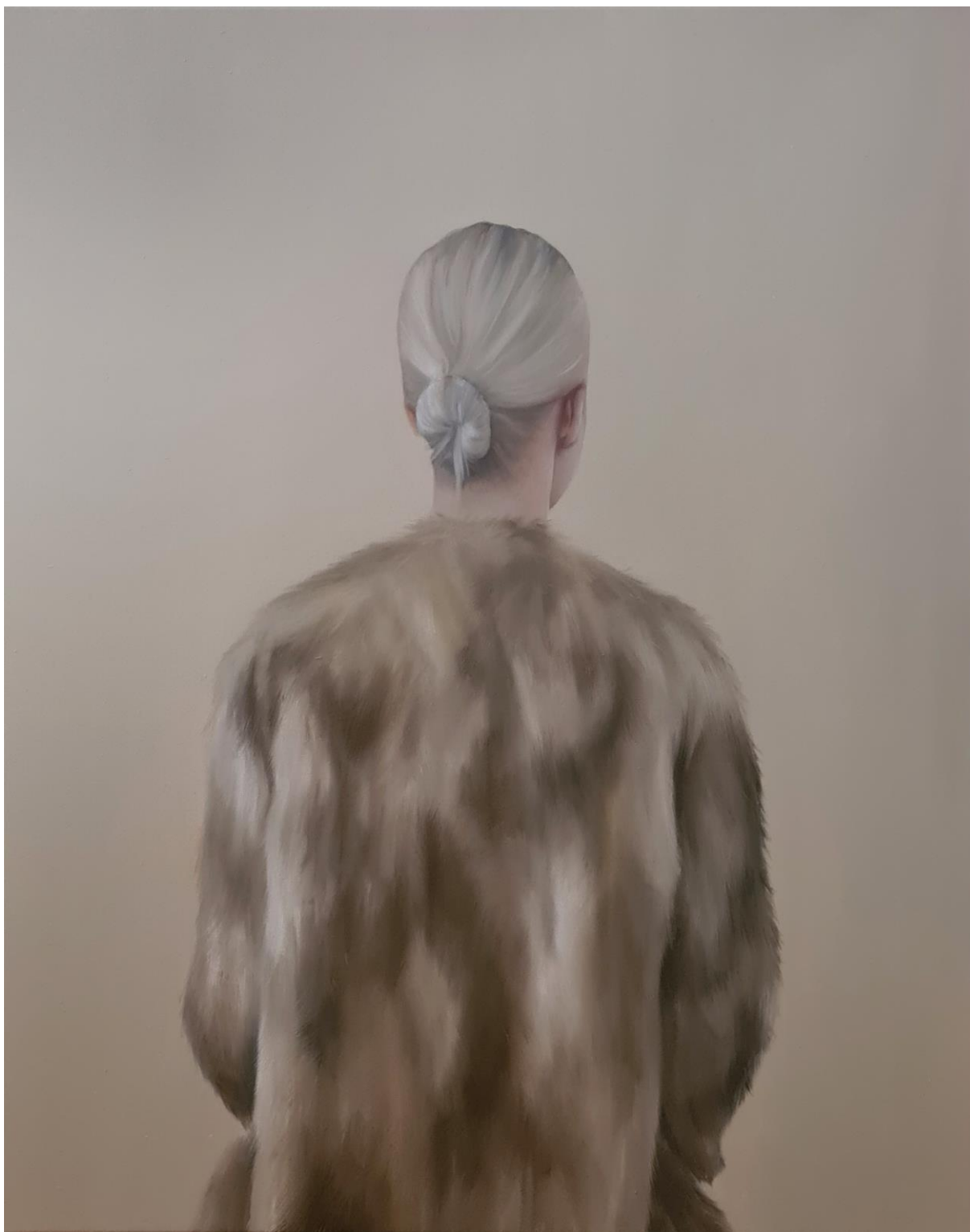
IV, *Turning point*, 2021
ulje na platnu, 100x80 cm

V, *Turning point*, 2021
ulje na platnu, 100x80 cm

VI, *Turning point*, 2021
ulje na platnu, 100x80 cm

VII, *Turning point*, 2021
ulje na platnu, 100x80 cm

VIII, *Turning point*, 2021
ulje na platnu, 100x80 cm

Ciklus radova *"Turning point"* u sklopu završne izložbe *ALU perspektiva 2021*